ปัญหากฎหมายในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562[1]

นิชนา ลาภานันต์[2]

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหากฎหมายในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎี หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างมีขอบเขตซึ่ง ทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่ารากฐานแห่งความคิดของมนุษยชาติในการก่อกำเนิดสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนอันมีอยู่ตามธรรมชาติ อันเป็นแนวคิดเชิงอุดมคติชั้นสูง ทำให้มนุษย์มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการจ่ายภาษีให้กับรัฐบาลเมื่อมีการถือครองทรัพย์สินและเคารพกฎหมายบ้านเมืองอันเป็นคำสั่งของรัฐาธิปัตย์ที่มีสภาพบังคับ ดังนั้น คำถามที่ว่ารัฐจะออกกฎหมายมาเพื่อจัดการกับระบบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ได้ดี มีความเป็นธรรมกับประชาชนผู้ถือครองทรัพย์สินหรือไม่ เพียงใดต้องพิจารณาหาคำตอบจากแนวความคิด การควบคุมอำนาจรัฐด้วยหลักนิติธรรม

จากการค้นคว้าทำให้ทราบว่ามาตราการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ที่นำมาใช้ทดแทน ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ที่มีมาแต่เดิม ยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมด้วยกันหลายประการซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

จากการค้นคว้าปัญหากฎหมายในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ซึ่งปัจจุบันมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่ พ.ศ. 2562 แต่ก็พบปัญหาความไม่เป็นธรรม ความเหลื่อมล้ำ ระหว่างชนชั้นสูงกับชนชั้นกลางและชนชั้นล่างหลายปัญหากล่าวคือ

ประเด็นปัญหาแรกปัญหาการประเมินมูลค่าของทรัพย์สินโดยวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาเป็น “มูลค่า” ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา 35

ปัญหาการประเมินมูลค่าของทรัพย์สิน โดยวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ได้เปลี่ยนมาเป็น “มูลค่า” ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยการประเมินราคาที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีข้อบกพร่องในมาตราฐานการจัดเก็บภาษีในการปฏิบัติจริง โดยฐานภาษีให้คำนวณจากมูลค่าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้นั้น ส่วนราคาประเมินทุนทรัพย์ของที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นห้องชุด ให้เป็นไปตามราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียน

---

[1]บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล และคณะกรรมการสอบคือรองศาสตราจารย์จรัล เล็งวิทยา และรองศาสตราจรายจตุพร วงศ์ทองสรรค์.

[2]นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียติ จังหวัดนครศรีธรรมราช.

สิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน การที่กรมธนารักษ์กำหนดราคาประมินทุนทรัพย์ที่ดินเป็นรอบระยะเวลา 3 ปี นานเกินไปมูลค่าทรัพย์สินอาจมีความผันแปรไปตามความเจริญและสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม แต่กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสำรวจและจัดเก็บภาษีทุกปี หากใช้รอบระยะเวลา 3 ปี จากกรมธนารักษ์อาจทำให้การเก็บภาษีไม่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง

ประเด็นปัญหาที่สองปัญหาการกำหนดอัตราภาษีตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา 37

อัตราภาษีตามพระราชบัญญัตินี้แบ่งตามการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ 4 ประเภท ดังนี้

1) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมให้มีอัตราภาษีไม่เกินร้อยละ 0.15 ของฐานภาษี

2) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัยให้มีอัตราภาษีไม่เกินร้อยละ 0.3 ของฐานภาษี

3) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์อื่นนอกจากที่กล่าวมาให้มีอัตราภาษีไม่เกินร้อยละ 1.2 ของฐานภาษี

4) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ ให้มีอัตราภาษีไม่เกินร้อยละ 1.2 ของฐานภาษี

การจัดเก็บอัตราภาษีตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจึงแสดงให้เห็นได้ว่าการใช้ประโยชน์หรือไม่ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนนั้น ๆ ส่งผลถึงการเสียภาษีมากหรือน้อย เป็นการกระตุ้นให้ผู้ครองทรัพย์สินใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น ๆอย่างเต็มที่ แต่จากบทบัญญัติของกฎหมายพบปัญหากล่าวคือ กฎหมายไม่ได้ระบุความก้าวหน้าของอัตราภาษีที่ดินเอาไว้ซึ่งผู้ถือครองที่ดินอาจมีศักยภาพในการจ่ายภาษีได้หากอัตราภาษีต่ำเกินไป หากการจ่ายภาษีไม่ได้เป็นภาระแก่ผู้ถือครองที่ดิน เจ้าของที่ดินอาจยังคงเก็บรักษาที่ดินเอาไว้ จึงอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่รัฐต้องการกระจายทรัพย์สิน

ประเด็นปัญหาที่สามปัญหาการยกเว้นการจัดเก็บภาษที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามมาตรา 40

การยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการคำนวณภาษีไม่เกินห้าสิบล้านบาท ตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 “ในกรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมอยู่ภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นรวมกันในการคำนวณภาษีไม่เกินห้าสิบล้านบาท” สรุปว่าคนมีที่ดินที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม อยู่ภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ต้องเสียภาษี หากมีที่ดินเพื่อการเกษตรรวมกันไม่เกินห้าสิบล้านบาท

หลักการสำคัญคือ จัดเก็บภาษีจากมูลฐานของที่ดินและตัวเลข มาจากหลักคิดว่าทุกคนต้องเสมอภาค เท่าเทียมกันไม่ว่าจะฐานะใด ต้องเสียภาษีที่ดินในอัตราเท่ากัน ผู้ใดครอบครองที่ดินที่มีมูลค่าเท่ากันก็จะถูกเก็บภาษีในอัตราที่เท่ากัน หรือผู้ใดครอบครองที่ดินที่มีราคาประเมินห้าสิบล้านบาท หลักคิดดังกล่าวนี้

เป็นหลักคิดที่ไม่ถูกต้อง ไม่เกิดความเป็นธรรม จาก สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทำให้ประชาชนที่มีที่ดินน้อยต้องเสียภาษี ส่วนนายทุนที่มีที่ดินมากกลับไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากนายทุน อาจมีที่ดินหลายแปลง หลายจังหวัด แต่ละแปลงหากมูลค่าที่ดินไม่เกินห้าสิบล้านหากทำการเกษตร ไม่ต้องเสียภาษี แต่คนที่มีที่ดิน 1 แปลง ราคาทรัพย์สิน หกสิบล้านบาท ทำการเกษตร ต้องเสียภาษี และในสภาพความเป็นจริง เมื่อกฎหมายกำหนดให้ที่ดินเป็นเกษตรกรรม นายทุนก็เลี่ยงภาษีโดยการทำเกษตรในที่ดิน เช่น ปลูกมะพร้าว ปลูกกล้วย ปลูกมะนาว กลางเมืองติดถนนใหญ่ วัตถุประสงค์ที่จะช่วยบรรเทาภาระทางภาษีให้กับเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของที่ดินแต่เป็นอัตราที่สูงมากเกินไปสำหรับการยกเว้นมูลค่าฐานภาษี จนกลายเป็นการเปิดช่องเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มนายทุนที่ดินที่ถือครองที่ดินจำนวนมากมากกว่าที่จะช่วยเหลือบรรเทาภาระทางภาษีให้กับเกษตรกร เพราะในประเทศไทยมีประชากรเพียง 25% เท่านั้นที่มีที่ดินและในจำนวน 25% ของคนมีที่ดินเพียง 5% ที่เป็นเจ้าของที่ดินมากถึง 80% ของจำนวนที่ดินทั้งหมด ส่วนคนไทยอีกเกือบ 90% มีที่ดินน้อยกว่า 1ไร่ต่อคน แสดงให้เห็นว่ามีการกระจุกตัวของที่ดิน เพียงเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ในจำนวนพื้นที่เกษตรทั้งหมด 149 ล้านไร่ มีเกษรตรกรเพียง 28% เท่านั้นที่มีที่ดินเป็นของตนเอง ส่วนที่เหลือ 27% ต้องเช่าที่ดิน สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มคนที่ถือครองที่ดินไว้มากที่สุดเป็นกลุ่มของคนรวยมากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้น้อยถึงปานกลาง ส่วนคนรวยถือครองที่ดินมากจึงเกิดความไม่เป็นธรรมเกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม อีกทั้งกฎหมายยังกำหนดให้สามารถยกเว้นมูลค่าฐานภาษีได้ในทุก ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีถึงเจ็ดพันกว่าแห่งทั่วประเทศ โดยให้ยกเว้นได้ทุกจังหวัด ส่งผลให้หน่วยงานจัดเก็บจัดเก็บภาษีได้ลดลงไม่เป็นไปตามเจตตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นปัญหาที่สี่ปัญหาการยกเว้นการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา 41

ปัญหาการจัดเก็บภาษีที่พักอาศัยในการจัดเก็บภาษีสำหรับที่อยู่อาศัยกรณีเป็นบ้านหลังหลักมีชื่อเจ้าของทั้งที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือห้องชุด และมีชื่อในทะเบียนบ้านจะได้รับยกเว้นภาษีสำหรับบ้านหลังหลัก 1 หลัง มูลค่าของฐานภาษีสำหรับบ้านหลังหลักที่มีมูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท ตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 “ในกรณีที่ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ในวันที่ 1 มกราคมของปีภาษีนั้น ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณภาษีไม่เกินห้าสิบล้านบาท

ในกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้าง แต่ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่า ด้วยทะเบียนราษฎรในวันที่ 1 มกราของปีภาษีนั้น ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณภาษีไม่เกินสิบล้าน สรุปว่าบุคคลธรรมดาที่มีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายในวันที่ 1 มกราคมของปีภาษี (บ้านหลังหลัก) ที่มีมูลค่าไม่เกินห้าสิบล้านบาทจะได้รับการยกเว้นโดยไม่ต้องเสียภาษี ตัวอย่างเช่น กรณีบ้านบนที่ดินขนาด 50 ตารางวาในเขตสุขุมวิทหรือแถวทองหล่อ มีราคาประเมินที่ดินเป็นมูลค่าฐานภาษีจำนวน 50 ล้านบาท ก็ได้รับยกเว้นภาษีเช่นเดียวกับบ้านบนที่ดินขนาด 35 ตารางวาในเขตบางแค ซึ่งมีราคา

ประเมินที่ดินเป็นมูลค่าฐานภาษีจำนวน 6 ล้านบาท พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ก่อให้เกิดภาระภาษีแก่ประชาชนรายย่อยเป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกันกลับส่งผลดีแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้า อุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เสียภาษีที่สร้างรายได้หลักให้แก่ท้องถิ่นในการจัดเก็บภาษีและองค์กรส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บภาษีได้น้อยลงหลายเท่า จึงกระทบต่อรายได้ของท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติฯ นี้มาตรา 41 จึงสร้างความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มภาระภาษีให้กับคนชนชั้นกลาง และชั้นล่างซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่

จากการค้นคว้ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ผู้ค้นคว้าพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาการประเมินมูลค่าของทรัพย์สินโดยวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาเป็น “มูลค่า” ของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา 35 เป็นปัญหาที่กฎหมายกำหนดฐานภาษีเพื่อการคำนวณภาษีตามมาตรา 35 โดยฐานภาษีให้คำนวณจากมูลค่าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นห้องชุดให้เป็นไปตามราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน จากหลักเกณฑ์นี้ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับภาษีน้อยลงมากและจะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับเจ้าของธุรกิจ จากมาตรา 35 (3) “สิ่งปลูกสร้างที่เป็นห้องชุด ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ” แก้เป็น “ สิ่งปลูกสร้างที่เป็นห้องชุดที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ เว้นแต่ สิ่งปลูกสร้างที่เป็นห้องชุดเพื่อการพาณิชย์ให้ใช้ราคาตลาดทุนทรัพย์ห้องชุดเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ”

2. ปัญหาการกำหนดอัตราภาษีตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา 37 เป็นปัญหาการกำหนดอัตราภาษีตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างการเก็บอัตราภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา 37 วรรคห้า จาก “อัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บตามวรรคหนึ่งให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยจะกำหนดเป็นอัตราเดียวหรือหลายอัตราแยกตามมูลค่าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างก็ได้ ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราภาษีที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง และจะกำหนดแยกตามประเภทการใช้ประโยชน์หรือตามเงื่อนไขในแต่ละประเภทการใช้ประโยชน์ก็ได้” แก้ไขเป็น “อัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บตามวรรคหนึ่ง โดยจะกำหนดเป็นการเก็บอัตราคงที่เรียกเก็บจากที่ดินเพื่อการเกษตร ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย ส่วนภาษีอัตราก้าวหน้าจะเก็บจากที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและการเก็งกำไร สำหรับที่ดินเพื่อการพาณิชย์”

3. ปัญหาเกี่ยวกับการยกเว้นมูลค่าฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยคในการประกอบการเกษตรกรรม ตามพระราชบัญญัติที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มาตรา 40 ในการกำหนดยกเว้นมูลค่าฐานภาษีที่จะนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีไว้สูงเกินไปย่อมเกิดปัญหาในการจัดเก็บภาษี มีความเหลื่อมล้ำระหว่างคนจนและคนรวยควรไขมาตรา 40 จาก “ในกรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมอยู่ภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นรวมกันในการ

คำนวณภาษีไม่เกินห้าสิบล้านบาท” แก้ไขเป็น “ใน กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ให้ได้รับการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างรวมกันในการคำนวณภาษีไม่เกินห้าสิบล้านบาท”

การยกเว้นมูลค่าฐานภาษีตามวรรคแรก ให้ยกเว้นเพียงจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งเพียงจังหวัดเดียว หรือให้ยกเว้นมูลค่าฐานภาษีตามวรรคแรกจังหวัดที่มีมูลค่าของฐานภาษีน้อยที่สุด

4. ปัญหาการจัดเก็บภาษีที่พักอาศัยตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 มาตรา 41 วรรคหนึ่งและวรรคสอง การกำหนดให้มีการยกเว้นมูลค่าฐานภาษีที่จะต้องไม่นำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีสูงเกินไปจะทำให้การจัดเก็บภาษี ซึ่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลดลง และยังเป็นช่องโหว่เอื้อประโยชน์ให้คนรวยได้รับยกเว้นมูลค่าฐานภาษีมากขึ้นด้วยควรแก้ไขมาตรา 41 วรรคหนึ่ง จาก “ในกรณีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในวันที่ 1 มกราคมของปีภาษีนั้นให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณภาษีไม่เกินห้าสิบล้านบาท” แก้เป็น “ในกรณีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ในวันที่ 1 มกราคมของปีภาษีนั้น ให้ได้รับยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีไม่เกินสิบล้านบาท”

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

ชัยอนันต์ สมุทวานิช. **รัฐ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ญาดา ประภาพันธ์. **การเก็บภาษีอากรผ่านด่านหรือจังกอบ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2548.

พรภิรมย์ เอี่ยมธรรม. **ไพร่ในสมัยอยุธยา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

พูนศรี สงวนชีพ. **นโยบายและการบริหารภาษีอากร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล. **คำอธิบายทฤษฎีและหลักกฎหมายภาษีอากร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญชน, 2547.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. **หลักความเสมอภาคทางภาษี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญชน, ม.ป.ท.

สมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยาดำรงราชานุภาพ. **การปกครองสมัยโบราณ**. กรุงธนบุรี: ม.ป.ท., 2466.

อรวรรณ พจนานุรัตน์. **กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย-รามคำแหง, ม.ป.ป.

เอกสารอื่น ๆ

การควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ [Online]. Available URL: http:// Law. Net.

ประดิษฐ์ มนูญธรรม, หลวง. ปาถกฐาเรื่อง พ.ร.บ. ระเบียบราชการการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายปกครอง. กรุงธนบุรี: ม.ป.ท., 2479.

รายงานการพิจารณาศึกษา “เรื่องปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ของคณะกรรมมาธิการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 10.

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2560.

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496.

พระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537.

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537.

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540.

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2560.

ประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2564.

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562.

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562.